

Obr. 33. Polešovice. Část profilu objektu lengyelské kultury. Foto Z. Kuchař.
Fig. 33. Polešovice. Cross-section of the Lengyel feature. Photo by Z. Kuchař.

došlo v jednom ze základových pasů k narušení zahloubeného objektu, který se podařilo částečně zdokumentovat (obr. 33). Jednalo se o sídlištní jámu blíže nespecifikované funkce, která byla zahloubena do sprašového podloží. Z její výplně se podařilo vyzvednout drobné hrudky mazanice a fragmenty keramických nádob (obr. 34), díky kterým je možné objekt datovat do mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Nález koresponduje se závěry záchranného výzkumu, který na ostatních parcelách této lokality provedli ve stejném roce pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (Lečbych 2022).

Literatura

Lečbych, M. 2022: *Polešovice. ZTV Díly II*. Rkp. náleзовé zprávy, č. j. MTX202200659 [cit. 2023-06-15]. Uloženo: Archiv náleзовých zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200659>.

Summary

One feature from the later phase of the Moravian Painted Ware culture (Fig. 33, 34) was partially investigated during a rescue excavation carried out in ‘Díly’ field (Polešovice cadastral area, Uherské Hradiště District) in connection with the family house construction on plot No. 1735/405.

Zdeněk Kuchař, Dana Menoušková

Obr. 34. Polešovice. Výběr keramiky z objektu lengyelské kultury. Foto Z. Kuchař.
Fig. 34. Polešovice. Selection of pottery finds from the Lengyel culture feature. Photo by Z. Kuchař.

Polešovice (okr. Uherské Hradiště) Obecní pískovna; „Nivy“, parc. č. 1995/168, 1995/169, 1995/170, 1995/171.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -546242.06,-1185873.02; -546367.47,-1185992.77; -546389.81,-1185976.98; -546258.74,-1185863.78

Při pokračování pravidelného záchranného výzkumu v polešovické pískovně (cf. Lečbych 2022) v roce 2022 patřila většina prozkoumaných objektů neolitickému horizontu zdejšího polykulturního osídlení. Kromě reliktních nadzemních konstrukcí v podobě sloupových či kulových jam, bylo prozkoumáno také množství rozsáhlejších objektů – tzv. stavebních jam. Podle vyzvednutého keramického materiálu náleží tyto objekty nejstarší fázi kultury s lineární keramikou.

Literatura

Lečbych, M. 2022: Polešovice (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 63(1), 141.

Summary

Several settlement features dating to the Linear Pottery culture were excavated during an ongoing rescue excavation in ‘Nivy’ field (Polešovice cadastral area, Uherské Hradiště District).

Marek Lečbych

Postřelmov (okr. Šumperk) „U Kapličky“.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.9185906N, 16.9102744E; 49.9186856N, 16.9103389E; 49.9182400N, 16.9118756E; 49.9183403N, 16.9120097E

V průběhu července a srpna roku 2022 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchranný archeologický výzkum na katastru obce Postřelmov, v trati „U Kapličky“. Výzkum byl vyvolán stavbou nové komunikace I/11 Postřelmov–Chroměč. Během výzkumu byly zachyceny stopy osídlení z mladší doby kamenné. Lokalita se nacházela na poli severně od velké křižovatky silnic 44 Zábřeh–Šumperk a 11 Postřelmov–Chroměč, v rovinatém terénu s nadmořskou výškou 287 m. Východním směrem teče ve vzdálenosti zhruba 1 km řeka Morava a 500 m uměle vybudovaný Chroměčský náhon. Zhruba 900 m západně potom protéká Postřelmovský potok.

Nedopatřením se stalo, že během přípravy stavby stavební firma skrytou plochu částečně zaválcovala, což značně ztížilo identifikaci archeologických objektů i jejich exkavaci, kdy horní části zásypů byly velmi tvrdé. Zásyp archeologických objektů byl převážně světle šedý jílovitý a špatně rozlišitelný od světle béžového jílovitého podloží. Na lokalitě bylo prozkoumáno a zdokumentováno 36 sídlištních neolitických objektů (jam a kulových jamek) a relikty tří kulturních vrstev náležejících kultuře s lineární keramikou. Ze zásypů objektů byl získán poměrně početný soubor štípané industrie a menší počet keramických zlomků. Štípaná industrie byla získána také povrchovými sběry na lokalitě i v jejím blízkém okolí.

V prostoru křižovatky a místní cesty vedoucí od ulice Žerotínova ke kapličky sv. Prokopa se nachází sídlištní areál datovaný také do období kultury s lineární keramikou a zkoumaný v letech 2015 a 2021 (Lafková 2016; Vránová 2022). Od sídlištního areálu zachyceného v roce 2022 se tato lokalita nachází cca 600 m jižním směrem. Je otázkou zda se jedná o dvě rozdílné lokality či více fází jednoho neolitického sídliště. Tuto otázku snad pomůže vyřešit porovnání materiálů z obou lokalit, které bude možné po aktuálně probíhající laboratorní zpracování souboru nalezeného v roce 2022.

Literatura

Lafková, H. 2016: Postřelmov (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 57(1), 173.

Vránová, V. 2022: Postřelmov (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 63(1), 142.

Summary

A total of 36 settlement features (holes and post holes) and remains of three cultural layers from the period of the Linear Pottery culture were investigated during a rescue excavation carried out in 'U Kapličky' field (Postřelmov cadastral area, Šumperk District). A large assemblage of the chipped stone industry and a representative collection of pottery were found in the features' fills, in the cultural layers, and during the surface surveys conducted around the site.

Vendula Vránová

Rešice (k. ú. Kordula, okr. Znojmo)

„Na Jitrech“.

Kultura s moravskou malovanou keramikou (neolit). Sídliště, ojedinělý artefakt. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezce: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.0583625N, 16.1532658E

V roce 2022 byl předán k analýze nález drobného vltavínu se stopami po štípaní, který objevil při povrchovém sběru M. Bis na známé polykulturní neolitické lokalitě na katastru obce Rešice, v trati „Na Jitrech“ (Vokáč 2001; 2003; Kazdová 2004), rozprostírající se na jihovýchodně ukloněném svahu cca 1,2 km od obce. Z výše uvedených důvodů je proto možné uvažovat o artificialitě odštípnutí a předmět klasifikovat jako jádro, které bylo zhotoveno ze středně velkého vltavínu (dochované rozměry 23 × 25,5 × 21 mm, hmotnost 13,2 g) s valounovým, silně skulptovaným povrchem. Nutno dodat, že v podloží lokality se nacházejí vltavínonosné štěrky, díky čemuž se lze domnívat, že surovina jádra je s největší pravděpodobností místního původu. Přestože podstava jádra může působit kvůli odrcení hrany a nepřilíhnutí vhodnému úhlu s těžní plochou poněkud neprůkazně, artificialitu potvrzuje série několika mikrouštepových až mikročepelových negativů (obr. 35). Jádro bylo koncipováno jako jednodostanové, přičemž větší část jeho zad zůstala nepreparována a tvoří jej původní valounový povrch vltavínu. Jeden z boků jádra (nalevo od těžní plochy) pokrývá velký negativ (nelze vyloučit, že jde o mladší poškození), který sejmul i předchozí stopy paralelní těžby. Vltavíny se k výrobě štípané kamenné industrie využívaly v průběhu neolitu spíše výjimečně a z chronologického hlediska se váží zejména na období kultury s moravskou malovanou keramikou (cf. Kovárník 1992a; 1992b; Vokáč 1999). Stejně tak tomu bude pravděpodobně i v případě nového nálezce

z Rešic, jelikož lokalita v trati „Na Jitrech“ je známá (vyjma dokladů aktivit z období kultury s lineární keramikou fáze II, III, a kultury s vypíchanou keramikou fáze III) především bohatým osídlením ze staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou, fáze Ia (Vokáč 2003, 214). Charakteristická jsou pak zejména drobná jádra, která známe například z nedalekých Dukovan, Mohelna, nebo Rouchovan (Vokáč 1999). Další formy produktů v podobě úštěpů či lehce retušovaných kusů suroviny (připomínající škrabadla) mohou být z hlediska artificiality v řadě případů nepřesvědčivé. Jádro z Rešic tak nově doplňuje soubor doposud známých spolehlivě štípaných moldavitů z Moravy a potvrzuje pravidlo jejich vazby převážně na sídliště situovaná na místech přirozeného výskytu vltavínů.

Literatura

Kazdová, E. 2004: Osídlení lidem s keramikou vypíchanou na Znojemsku. In: E. Kazdová, Z. Měřínský, K. Šabatová (eds.): *K počtě Vladimíru Podborskému. Přátelé a žáci k sedmdesátým narozeninám*. Brno: Ústav archeologie a muzeologie FF Masarykovy univerzity, 55–70.

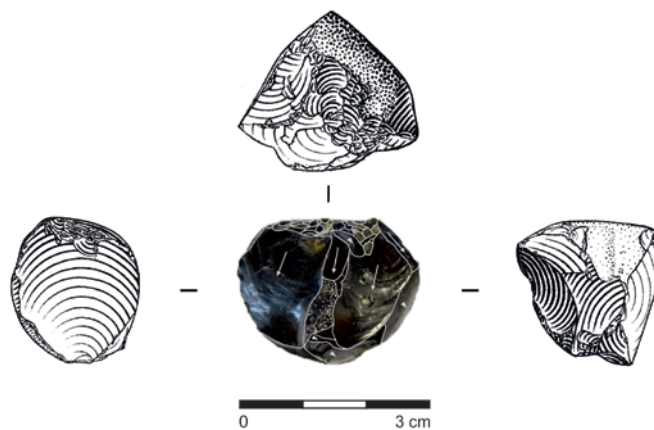
Kovárník, J. 1992a: Kinds of Rock Suitable for Chipping Found in Southwest Moravia. In: *Lithic Raw Materials in Prehistory and Middle Ages of Czechoslovakia*. Scripta Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis 22. Brno: Masarykova univerzita, 17–28.

Kovárník, J. 1992b: Pravěké vltavínové nástroje z jižní a jihozápadní Moravy. *Přírodovědný sborník Západomoravského muzea v Třebíči* 18, 174–184.

Vokáč, M. 1999: Archeologické nálezy vltavínů na Moravě. *Západní Morava* III, 131–145.

Vokáč, M. 2001: Pravěké sídliště u Korduly, obec Rešice (okres Znojmo). *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* M 6, 51–61.

Vokáč, M. 2003: *Suroviny kamenné štípané industrie v pravěku jihozápadní Moravy*. Rkp. diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. Uloženo: Ústav archeologie a muzeologie FF MU.

Obr. 35. Rešice. Vltavínové jádro. Foto J. Bartík, kresba J. Brenner.

Fig. 35. Rešice. Moldavite core. Photo by J. Bartík, drawing by J. Brenner.

Summary

A small moldavite core discovered during a surface survey at the multi-period site in 'Na Jitrech' field in Rešice (Kordula cadastral area, Znojmo District) was handed over for analysis in 2022. A single-platform core was made of medium-sized moldavite, and its back has a cobble, strongly sculptured surface. Although